

ХУЛОСАИ НИҲОИИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-079

назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи

А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои
дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси
6D050200 - Сиёсатшиносӣ (6D050204 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои
байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ)

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 30.09.2026, №62

Дар бораи сазовор доништани Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад, шахрванди
Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз
рӯи ихтисоси 6D050200 - Сиёсатшиносӣ (6D050204 - Проблемаҳои сиёсии
муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ).

Диссертатсияи Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад дар мавзӯи «Равандҳои
геополитикӣ ва таъсири онҳо ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ» барои дарёфти
дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 -
Сиёсатшиносӣ (6D050204-Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ,
инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ) дар ҷаласаи шурои диссертатсионии
6D.KOA-079 назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А.
Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон 11 июли соли 2026
(Протоколи № 54) ба ҳимоя қабул гардидааст (734025, шаҳри Душанбе,
хиёбони Рӯдакӣ, 33; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2024, №364 ш/д).

Довталаби дараҷаи илмӣ Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад 21 марти соли 1990
таваллуд шудааст. Соли 2013 зинаи бакалаври Донишгоҳи давлатии
Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусравро аз рӯи ихтисоси таърих ва ҳуқуқ,
соли 2021 Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистонро аз рӯи ихтисоси идораи давлатӣ, ҳамчун таҳсилоти дууми
оли ҷаҳонӣ хатм кардааст. Соли 2023 зинаи магистратураи Институту иқтисодиёт ва
таҳқиқи системавии рушди кишоварзии Академияи илмҳои кишоварзии
Тоҷикистонро аз рӯи ихтисоси иқтисодиёт ва идора дар корхона ба анҷом
расонидааст. Солҳои 2023-2026 ҳамчун докторанти PhD дар кафедраи
сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил намуда, онро бо муваффақият
хатм намудааст.

Аз моҳи ноябри соли 2014 то моҳи сентябри соли 2020 дар вазифаҳои
гуногуни сохторҳои давлатӣ кору фаъолият кардааст. Аз моҳи сентябри соли
2020 то моҳи сентябри соли 2024 дар Донишгоҳи давлатии Данғара
вазифаҳои мухталифро ба уҳда дошт. Аз моҳи сентябри соли 2024 то имрӯз

дар вазифаи муаллими калони кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва муқовимат бо коррупсияи Донишгоҳи давлатии Данғара кору фаъолият дорад.

Рохбари илмӣ: Хидирзода Махфират Умар – доктори илмҳои фалсафа, профессор, узви Комиссияи марказии интихобот ва раёйпурсии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муқарризи расмӣ:

1. Муҳаммадзода Парвиз Абдурахмон – доктори илмҳои сиёсӣ, профессори кафедраи дипломатия ва сиёсати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

2. Тошов Ҳочиакбар Муҳидинович – доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ, ассистенти кафедраи фанҳои ҷомеашиносии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино».

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби ректори ин донишгоҳ, доктори илмҳои педагогӣ, профессор Сафарзода Мунир Ватан тасдиқ гардидааст, қайд менамояд, ки диссертатсияи Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад дар мавзӯи «Равандҳои геополитикӣ ва таъсири онҳо ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ» таҳқиқоти мукаммал, дорои сохтори ягона, қори мустақилона анҷомёфта ва дорои нағзони илмӣ мебошад. Диссертатсияи Маҳмадзод Ф.М. аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ ба талаботи бандҳои 31 ва 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, № 267 (бо тағйиру иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, № 295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 - Сиёсатшиносӣ аст.

Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад оид ба мавзӯи диссертатсия 4 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп намудааст. Инчунин оид ба масъалаҳои мавзӯи диссертатсионӣ дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ баромад намудааст, ки маводҳои онҳо ҷоп гардидаанд. Натиҷаҳои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмии муаллиф инъикос ёфтаанд:

Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъ расидаанд:

[1]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Назарияи давлати милли дар низоми муносибатҳои байналмилалӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Идоракунии давлатӣ: маҷаллаи илмӣ сиёсии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе, 2024. – № 3. – С. 501-508.

[2]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Таъсири омилҳои геополитикӣ ба вазъи муносири сиёсӣ дар Осиёи Марказӣ [Матн] / М.У. Хидирзода, Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2024. – № 10. – С. 319-326.

[3]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Омӯзиши ҷанбаҳои назариявӣ-методологии равандаҳои геополитикӣ [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2025. – № 5. – С. 323-330.

[4]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Масъалаи амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди низоми геополитикӣ [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2026. – № 1. – С. 348-354.

Мақола ва фишурдаи интишорот маҷмуаи маводи конференсияҳои ҷумҳуриявӣ:

[5]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кишвари калидӣ аз нигоҳи концепсияҳои геополитикӣ [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Идоракунии давлатӣ: маҷаллаи илмӣ-сиёсии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе, 2026. – № 3 (78). – С. 572-577.

[6]. Шодиев, К.О. Тоҷикистон ва ҳифзи манфиатҳои миллии дар раванди ташаккул ва инкишофи тартиботи нави ҷаҳонӣ [Матн] / К.О. Шодиев, Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Мактаби сиёсии Пешвои миллат: маҷмуаи мақолаҳои илмӣ. Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ бахшида ба 30-солагии таъсисёбии ҲХДТ, 30-солагии Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва соли 2024 – «Соли маърифати ҳуқуқӣ». – Кӯлоб, 2024. – № 4. – С. 290-295.

[7]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Масъалаи амнияти Тоҷикистон ва Осиёи Марказӣ [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ бахшида ба солгарди қабули Эълومияи умумии ҳуқуқи инсон ва Рӯзи байналмилалӣ мубориза бар зидди коррупсия. – Душанбе: Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2025. – С. 419-423.

[8]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Сиёсати саноатунонии Тоҷикистон дар низоми нави геополитикии минтақа [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Афзалиятҳои рушди саноатунонии босуръат дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон: маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ бахшида ба 35-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 30-солагии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Душанбе, 5 юни соли 2026). – Душанбе, 2026.

[9]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Ҳалли масоили сарҳадӣ бидуни тарафи сеюм – дастоварди бузурги дипломатист [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод), К.О. Шодиев // Роҳҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва ҳуқуқии мубориза бар зидди таҳдидҳои замони муосир: маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ. – Данғара, 2025. – С. 23-24.

[10]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Роҳҳои мухталифи мубориза бо зухуроти номатлуб дар шароити бархӯрд ва гуфтугӯи тамаддунҳо [Матн] / К.О. Шодиев, Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Роҳҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва

хукукии мубориза бар зидди таҳдидҳои замони муосир: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ. – Данғара, 2025. – С. 102-107.

[11]. Холов (Маҳмадзод), Ф.М. Нақши Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими сулҳ ва ваҳдати миллии тоҷикон [Матн] / Ф.М. Холов (Маҳмадзод) // Маърифати ҳуқуқӣ – омили инкишофи давлати ҳуқуқбунёд: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ бахшида ба 30-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва эълон гардидани соли 2024 «Соли маърифати ҳуқуқӣ». – Данғара, 2024. – С. 226-229.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои муҳаққиқони зерин ворид шудаанд:

1. Сафарализода Қ.Х. – доктори илмҳои сиёсӣ, профессори кафедраи равандҳои сиёсӣ дар Тоҷикистони факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Тақриз мусбат аст ва ду эрод дорад.

– Дар таҳқиқот нақш ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таъмини амнияти минтақавӣ муайян карда шудааст, аммо шаклҳо ва механизмҳои амалии иштироки кишвар дар таҳкими ҳамкориҳои амниятии Осиёи Марказӣ метавонистанд мушаххастар нишон дода шаванд.

– Агар дар таҳқиқот таъсири равандҳои геополитикии Шарқи Наздик ба амнияти Осиёи Марказӣ нишон дода мешуд, арзиши илмӣ таҳқиқот боз ҳам бештар мегардид.

2. Саидов А.С. – доктори илмҳои сиёсӣ, мудири кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Тақриз мусбат аст ва ду эрод дорад.

– Дар автореферат таҳдидҳои киберӣ дар қатори шаклҳои нави рақобат ва хатарҳои фаромиллӣ зикр мешаванд, аммо нисбат ба терроризм, экстремизм ва қочоқи маводи муҳаддир таҳлили онҳо мухтасар аст. Тавсеаи ин паҳлу метавонист таъсири фазои рақамиро ба суботи сиёсии кишварҳои минтақа равшантар нишон диҳад;

– Дар таҳқиқот фаъолияти созмонҳои минтақавӣ ва нақши онҳо дар таъмини амнияти Осиёи Марказӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтааст. Бо вучуди ин, фарқияти имкониятҳои функционалии созмонҳои мазкур дар муқовимат ба таҳдидҳои минтақавӣ метавонист ба таври муқоисавӣ равшантар нишон дода шавад.

3. Саидзода Д.А. – доктори илмҳои сиёсӣ, дотсент, мудири кафедраи сиёсатшиносӣ ва дипломатияи Донишқадаи иқтисоди ҷаҳон ва дипломатияи Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон. Тақриз мусбат аст ва чунин эродҳо дорад:

– Дар тавсифи умумии таҳқиқот ҳудуди хронологии кор ба таври мустакил ва дақиқ муайян нашудааст. Азбаски мафҳуми «замони муосир» доираи тағйирёбанда дорад ва маводи автореферат равандҳои баъди пошхӯрии Иттиҳоди Шуравӣ то рӯйдодҳои солҳои охириро фаро мегирад, нишон додани нуктаи оғози анҷоми таҳқиқот ва асоснок кардани онҳо ба возеҳияти методологии кор мусоидат менамуд.

– Таҳлили манфиатҳои акторҳои хориҷӣ фарогир аст, аммо истифодаи меъёрҳои ягонаи муқоисавӣ ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ метавонист

натиҷахоро боз ҳам дақиқтар намояд. Аз ҷумла, муқоисаи таъсири сиёсӣ, ҳарбӣ-амниятӣ, тиҷоратӣ сармоягузорӣ, нақлиётӣ энергетикӣ ва фарҳангӣ гуманитарӣ ҳар як актор дар шакли низоми воҳиди нишондиҳандаҳо барои ошкор намудани вазни нисбии онҳо муфид мебуд.

– Дар қисми дурнамо сенарияҳои эҳтимолии рушди вазъи геополитикии Осиёи Марказӣ бештар дар шакли умумӣ пешниҳод шудаанд. Чудо намудани сенарияҳои асосӣ, мусбат ва буҳронӣ бо нишон додани омилҳои анғезанда, хавфҳо ва чораҳои махсуси ҷавобӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳаммияти пешгӯӣ ва татбиқи натиҷахоро тақвият мебахшид.

– Дар матни автореферат баъзе номувофиқатҳои истилоҳӣ ва ғалатҳои техникую имлоӣ ба назар мерасанд, ки дар таҳрири нисҳои ислоҳ намудани онҳо ба мақсад мувофиқ аст.

4. Ашӯрзода Ҷ.Х. – номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент, директори ҶСК Саодат “Коллеҷи тиббии инноватсионии шаҳри Бохтар”. Тақриз мусбат аст ва ду эрод дорад:

– Дар таҳқиқот таъсири ҷаҳонишавӣ ва равандҳои геополитикӣ ба давлатҳои миллӣ баррасӣ гардидааст, аммо хусусиятҳои зоҳиршавии ин таъсир дар кишварҳои алоҳидаи Осиёи Марказӣ метавонистанд мушаххастар нишон дода шаванд.

– Дар бахши дурнамои рушди минтақа роҳҳои гуногуни иқтисодӣ, нақлиётӣ ва институтсионалӣ пешниҳод шудаанд. Ба гурӯҳҳои кӯтоҳмуддат, миёнамуҳлат ва дарозмуддат чудо намудани онҳо метавонист тартиби татбиқ ва аҳаммияти амалии тавсияхоро мушаххастар гардонад.

Муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295 тасдиқ гардидааст, интиҳоб ва таъин шудаанд. Асосҳои интиҳоби муқарризони расмӣ дар он зоҳир мегардад, ки самти фаъолияти илмӣ тахассуси онҳо масъалаҳои геополитика, муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалию минтақавӣ, сиёсати хориҷӣ, амниятӣ миллӣ ва минтақавӣ, инчунин равандҳои сиёсии Осиёи Марказиро фаро мегирад. Донишу таҷрибаи илмӣ онҳо барои арзёбии ҷанбаҳои назариявӣ методологии равандҳои геополитикӣ, манфиатҳои акторҳои хориҷӣ дар минтақа, таъсири рақобати геополитикӣ ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ, механизмҳои таъмини амниятӣ минтақавӣ ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин равандҳо заминаи зарурӣ фароҳам меорад. Аз ин рӯ, тахассус ва доираи таҳқиқоти муқарризони расмӣ ба мавзӯ, мақсад, вазифаҳо ва муҳтавои диссертатсияи Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад мутобиқат менамоянд.

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ҳамчун муассисаи таҳсилоти олии дорои имкониятҳои зарурии илмӣ кадрӣ дар самти омӯзиши масъалаҳои сиёсатшиносӣ, муносибатҳои байналмилалӣ, геополитика ва равандҳои минтақавӣ интиҳоб гардидааст. Самтҳои фаъолияти илмӣ таҳқиқотии муассиса ба омӯзиши таҳаввули

муносибатҳои байналмилалӣ, таъсири ҷаҳонишавӣ ба давлатҳои миллий, манфиатҳои геополитикии субъектҳои хориҷӣ, масъалаҳои суботу амнияти минтақавӣ, ҳамгироии давлатҳои Осиёи Марказӣ ва ҳифзи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд мебошанд. Мавҷудияти чунин заминаи илмӣ имкон медиҳад, ки натиҷаҳои диссертатсия оид ба хусусиятҳои равандҳои геополитикии муосир, таъсири онҳо ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ, дурнамои рушди минтақа ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таъмини амнияти минтақавӣ дар сатҳи зарурии илмӣ арзёбӣ карда шаванд. Бинобар ин, интихоби Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ба сифати муассисаи пешбар асоснок буда, самти фаъолияти илмӣ он ба муҳтавои таҳқиқоти диссертатсионӣ мувофиқат менамояд.

Шурои диссертатсионӣ дар асоси таҳқиқоти аз ҷониби доктарабон дараҷаи илмӣ анҷомёфта қайд менамояд, ки дар диссертатсияи мазкур:

- хусусиятҳои равандҳои геополитикии муосир ба таври маҷмӯӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта, таъсири онҳо ба вазъи сиёсии минтақаи Осиёи Марказӣ муайян карда шудааст;

- дар заминаи омӯзиши марҳалаҳои гуногуни ташаккул ва таҳаввули назарияҳои геополитикӣ хусусиятҳои асосии равандҳои геополитикии замони муосир муайян гардида, тағйирёбии шаклу воситаҳои таъсиррасонии геополитикӣ нишон дода шудааст;

- шаклҳои зоҳиршавии ҷаҳонишавӣ ва равандҳои геополитикӣ таҳлил гардида, таъсири онҳо ба ташаккул ва рушди давлатдорӣ миллий, ҳифзи соҳибхӯрии ва мутабиқшавии давлатҳо ба муҳити тағйирёбандаи байналмилалӣ асоснок карда шудааст;

- дар асоси таҳлили манфиатҳои геополитикии акторҳои хориҷӣ дар минтақаи Осиёи Марказӣ омилҳои пайдоиши бархӯрди манфиатҳо ва ташаккули равандҳои оштинопазии геополитикӣ муайян гардида, таъсири онҳо ба вазъи минтақавӣ нишон дода шудааст;

- хусусиятҳои асосии равандҳои геополитикии минтақавӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта, таъсири онҳо ба вазъи сиёсӣ, суботи дохилӣ ва самтҳои сиёсати хориҷии давлатҳои Осиёи Марказӣ муайян карда шудааст;

- дар заминаи таҳлили таҳдиду хатарҳои замони муосир механизмҳои таъмини амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ арзёбӣ гардида, роҳҳо ва дурнамои таҳкими вазъи сиёсӣ амнияти минтақа аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудаанд;

- дурнамои рушди Осиёи Марказӣ дар шароити тағйирпазирӣ ба вазъи геополитикии ҷаҳон арзёбӣ гардида, нақш ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон

дар таъмини амнияти минтақавӣ, таҳкими ҳамкориҳои байнидавлатӣ ва ҳифзи суботи сиёсии минтақа муайян карда шудааст.

Вазифаҳои таҳқиқоти диссертациониро мақсади таҳқиқот муайян менамояд ва иҷрои онро ҳалли чунин вазифаҳо дар бар мегирад:

– таҳлили марҳалаҳои гуногуни ташаккули назарияҳои геополитикӣ ва дар ин замина нишон додани хусусиятҳои муҳимми равандҳои геополитикии замони муосир;

– таҳлили рушди эволюсионии давлати миллии муайян намудани омилҳои таъсиррасон ба ин раванд ва нишон додани нақши ҷаҳонишавӣ ва равандҳои геополитикӣ ба устувории муносибатҳо;

– таҳқиқи манфиатҳои геополитикии акторҳои хориҷӣ дар минтақаи Осиёи Марказӣ ва нишон додани заминаҳои пайдоиши бархӯрди манфиатҳо ва равандҳои оштинопазир дар минтақаи мазкур;

– баррасии хусусиятҳои муҳимми равандҳои геополитикии минтақавӣ ва муайян намудани таъсири онҳо ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ;

– арзёбӣ намудани механизмҳои таъмини амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ бо дарназардошти таҳдиду хатарҳои замони муосир ва дар заминаи он муайян намудани дурнамои таҳкими вазъи сиёсии минтақа;

– арзёбӣ намудани дурнамои рушди Осиёи Марказӣ дар шароити тағйирпазирӣ ва вазъи геополитикии олам ва нишон додани мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таъмини амнияти минтақавӣ.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот бо он асоснок карда мешавад, ки дар диссертатсия бо истифода аз методҳои таҳлили системавӣ, институтсионалӣ, сохторию функционалӣ, муқоисавӣ, таърихӣ, диалектикӣ, геополитикӣ ва таҳлили равандҳои сиёсӣ марҳалаҳои ташаккул ва таҳаввули назарияҳои геополитикӣ, хусусиятҳои равандҳои геополитикии муосир, таъсири ҷаҳонишавӣ ба давлатҳои миллии ва омилҳои муайянкунандаи вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд. Истифодаи равиши системавӣ имкон додааст, ки равандҳои геополитикӣ ҳамчун маҷмуи ба ҳам алоқаманди омилҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ баррасӣ гардида, таъсири онҳо ба соҳибхитиёри, суботи сиёсӣ, амнияти минтақавӣ ва самтҳои сиёсати хориҷии давлатҳои Осиёи Марказӣ аз ҷиҳати назариявӣ асоснок карда шавад.

Натиҷаҳои таҳқиқот заминаҳои назариявии омӯзиши хусусиятҳои равандҳои геополитикии замони муосир, шаклҳои зоҳиршавии ҷаҳонишавӣ, сабабҳои бархӯрди манфиатҳои акторҳои хориҷӣ ва таъсири рақобати геополитикӣ ба вазъи сиёсии Осиёи Марказиро такмил медиҳанд. Ҳамзамон, натиҷаҳои бадастомада барои амиқтар дарк намудани робитаи мутақобилаи суботи сиёсии давлатҳои минтақа бо амнияти умумии Осиёи Марказӣ,

арзёбии механизмҳои таъмини амнияти минтақавӣ ва муайян намудани дурнамои рушди минтақа заминаи илмӣ фароҳам меоранд. Муайян намудани нақш ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таъмини амнияти минтақавӣ низ ба рушди минбаъдаи таҳқиқот дар соҳаҳои геополитика, муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ мусоидат менамояд.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи доктлаби дараҷаи илмӣ дар амалия бо он тасдиқ мегардад, ки хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия пешниҳодшуда метавонанд ҳангоми таҳия ва тақмили консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои давлатӣ дар самтҳои сиёсати хориҷӣ, амнияти миллӣ ва минтақавӣ, рушди ҳамкорӣҳои байнидавлатӣ ва ҳифзи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор гиранд. Пешниҳодҳои муаллиф оид ба ниҳодикунории сиёсати бисёрсамта, таҳкими ҳамгироии дохилиминтақавӣ, ҳамоҳангсозии муносибатҳои тижоратӣ гумрукӣ, татбиқи лоиҳаҳои инфрасохтори фаромарзӣ, диверсификатсияи робитаҳои иқтисодӣ, рушди долонҳои алтернативии нақлиётӣ ва тақвияти иқтисодии кадрӣ дорои хусусияти амалӣ мебошанд.

Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар фаъолияти Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти марбут ба таъмини амнияти миллӣ, сохторҳои давлатӣ, марказҳои таҳлилӣ, муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва доираи қоршиносони соҳаи геополитика ва муносибатҳои байналмилалӣ истифода шаванд. Маводи диссертатсия ҳамчунин метавонад дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҳангоми таълими фанҳои «Геополитика», «Муносибатҳои байналмилалӣ», «Сиёсатшиносӣ», «Амнияти минтақавӣ» ва «Сиёсати хориҷӣ», инчунин зимни таҳияи китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва барномаҳои соҳавӣ мавриди истифода қарор гирад. Татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот барои арзёбии саривақтии тамоюлҳои геополитикӣ, қоршиш додани таъсири таҳдиду хатарҳои минтақавӣ, таҳкими ҳамкорӣҳои давлатҳои Осиёи Марказӣ ва пешбурди сиёсати хориҷии мутавозини Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон медиҳад, ки хулосаҳои бадастомада ба заминаи устувори назариявӣ методологӣ, истифодаи адабиёти илмӣ ватанӣ хориҷӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, маводи расмӣ ва сарчашмаҳои илмӣ таҳлилӣ асос ёфтаанд. Робитаи мантиқии таҳлилҳои назариявӣ бо воқеияти сиёсии Осиёи Марказӣ ва баромадани хулосаҳо аз муҳтавои бобҳои диссертатсия эътимодноки ва асоснокии илмӣ натиҷаҳои таҳқиқотро таъмин намудааст.

Саҳми шахсии доктлаби дараҷаи илмӣ дар дар интиҳоби мавзӯ, муайян намудани мақсаду вазифаҳо, объекту предмети таҳқиқот, қамъоварӣ ва омӯзиши сарчашмаҳои илмӣ, инчунин таҳлили равандҳои геополитикии

муосир ифода меёбад. Коркарди маводи назариявию таҳлилӣ, муайян намудани таъсири равандҳои геополитикӣ ба вазъи сиёсии Осиёи Марказӣ, ҷамъбасти натиҷаҳо ва таҳияи хулосаю тавсияҳои амалӣ аз ҷониби муаллиф мустақилона анҷом дода шудаанд. Натиҷаҳои илмӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва тавсияҳои дар диссертатсия ироагардида маҳсули фаъолияти мустақилонаи довталаб мебошанд. Омода намудани мақолаҳои илмӣ, ироаи маърузаҳо дар конференсияҳо ва муайян намудани тамоюлҳои муосири геополитикӣ низ саҳми шахсии муаллифро дар анҷом додани таҳқиқот инъикос менамоянд.

Маҷлиси шурои диссертатсионӣ аз таърихи 30 сентябри соли 2026 дар бораи сазовор донишани Маҳмадзод Фирӯз Маҳмад ба дарёфти дараҷаи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 - Сиёсатшиносӣ (6D050204 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ) қарор қабул намуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 13 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда 4 нафар. Аз 13 нафар аъзоёни иштирок дошта дар маҷлис, ба 13 нафар бюллетен тақсим гардид ва онҳо чунин овоз доданд: тарафдор – 13 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои сиёсӣ

Кувватзода С.З.

Котиби илмӣ
шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои сиёсӣ

Сангинов Н. Н.